

popoare slave, poezie foarte tradițională mai ales în formă, autorii arată posibilitatea reconstituirii versificației slave comune, de a cărei existență nu se îndoiesc. Un deosebit interes îl suscită folosirea numelor comune ale zeităților slave (*Stribog, Svarog, Dajbog* și a numelor compuse comune mai multor limbi slave (de exemplu: *Сѣдѣаѣ*, s-cr. *Зѣдѣаѣ*, pol. *Zdziesiąt*) pentru reconstituirea unor texte slave comune la diferite niveluri. Numele slave comune reconstituite (de ex. *Sudēsławu*) nu sînt considerate cuvinte separate, ci texte minime. În același mod reconstituie autorii și cuvinte compuse slave comune.

În lucrarea sa *Despre componența dicționarului slav (Probleme și sarcini)*, O. N. Trubaciov tratează problemele de bază ale alcătuirii dicționarului limbii slave comune. Pentru întocmirea dicționarului, autorul consideră necesare următoarele acțiuni de cercetare: inventarierea lexicului viu al slavei comune, elucidarea raporturilor generale și particulare (dialectale) ale elementelor ei, stabilirea vechilor izoglose interdialectale, și a izoglozelor și paralelismelor exterioare (slavo-neslave), un nou comentariu lexical al împărțirii dialectale a slavei comune și descrierea derivării slave comune pe baza întregului fond lexical slav comun selectat (reconstituit). În privința ordinii cuvintelor în dicționar, Trubaciov respinge atît ordinea alfabetică, cit și pe cea semantică, oprindu-se la cea structural-genetică, care se bazează pe raporturi morfematice și de derivare. După părerea lui Trubaciov, teoriile despre raporturile balto-slave trebuie revizuite pentru a fi reflectate în dicționar în altă lumină. În primul rînd, aceste raporturi pot fi concretizate — nu raporturi și izoglose balto-slave în general, ci balto-sudslave, baltice orientale-bulgare, balto-luzaciene etc.; în al doilea rînd, trebuie revăzută teza despre caracterul predominant al legăturilor balto-slave în dicționar. După cum arată lingvistul sovietic, din cartoteca dicționarului etimologic al limbilor slave reiese că în fiecare limbă slavă există circa 5000 de cuvinte slave comune. Materialul ilustrativ este axat pe o serie de raporturi lexicale slave, precum: dialectismele slave comune ale vocabularului rus, dialectisme slave comune în luzaciana inferioară, arhaisme lexicale și izoglose slave comune în bielorusă.

Cunoscutul cercetător al limbii bulgare I. S. Maslov, prezintă comunicarea *Importanța datelor limbii bulgare pentru teoria generală a aspectului verbal slav*. Ca și în lucrările sale anterioare, gramaticianul sovietic face distincție între aspect și modul acțiunii (term. rus. *снособъ деѣства*, germ. *Aktionsart*). Ceea ce Bulahovski și alți lingviști denumesc nuanțe de aspect (caracterul momentan al acțiunii — *колынутъ*, începutul duratei fenomenului — *застычалъ*, delimitarea duratei — *посидѣл*), Maslov consideră mod al acțiunii, deci un fenomen care nu ține de aspect. Toate aceste valori ale acțiunii, în limba bulgară se întîlnesc atît la verbe imperfective, cit și la verbe perfective, deci ele nu se referă la aspect. În limba bulgară, aspectul s-a despărțit de aceste valori semi-lexicale ale modurilor (*Aktionsart*) acțiunii, din transformarea cărora s-a dezvoltat. În privința prefixelor, «vide», autorul socotește că nu sînt «morfele de aspect», ci exprimă un anumit mod al acțiunii și anume modul «rezultativ general». Perechile de verbe cu prefixe «vide» nu prezintă o identitate semantică. Excepție face numai perechea *делать — сѣлать*.

Pentru noi este mai acceptabilă teza tradițională, potrivit căreia există o serie de verbe (*делать — сѣлать, нѣмать — напѣсать, строитъ — построишь, слышатъ — услышатъ* etc.) care prezintă o identitate lexicală, deci formează perechi de aspect, deoarece aspectul este singura categorie care le diferențiază. În asemenea verbe, prefixul marchează aspectul perfectiv, iar lipsa lui indică aspectul imperfectiv. Prefixul nu conferă verbului nici o altă nuanță de sens, nici valoarea modului acțiunii (*Aktionsart*).

Ocupîndu-se de latura morfologică a aspectelor, slavistul sovietic ajunge la concluzia că numai atunci cînd au sens lexical identic și cînd forma imperfectivă derivă de la cea perfectivă, două verbe pot fi considerate forme ale unui singur verb și formează o paradigmă aspectuală deplină. În ultima parte a lucrării, Maslov tratează raportul dintre opozițiile aorist-imperfect și perfectiv-imperfectiv și conchide că opoziția aorist-imperfect este aspectuală, dar oarecum diferită de opoziția perfectiv-imperfectiv, mai ales prin conținutul semantic.

Slavistul N. I. Tolstoi publică articolul *Raporturile reciproce dintre tipurile locale ale limbii slave vechi literare din perioada tîrzie (a doua jum. a sec. al XVI-lea — sec. al XVII-lea)*. Istoria limbii slave vechi literare, arată autorul, spre deosebire de istoria oricărei limbi slave (neliterare) este un schimb destul de consecvent de perioadă de centralizare (normare) și descentralizare (pierderea rigurozității norme și pătrunderea fenomenelor locale). A doua influență sud-slavă în Rusia a avut loc în sec. XIV—XV, dar ea a provocat un proces de dezvoltare a limbii vechi slave literare, care a continuat și în secolele XVI—XVII. În această perioadă, la slavii de est apar școli de slavă bisericească, care determină caracterul limbii vechi literare pe întreaga arie a «lumii greco-slave». În acest timp existau, sau începuseră să apară, trei grupe de limbi literare: